

De Kleine Scholier

Kennismaking

www.deschoolbrug.be/materialenbank

Eerste bijeenkomst: kennismaking met elkaar, met het project en met de ontwikkelingsdomeinen

Eén van de belangrijke scharniermomenten in de schoolloopbaan van een kind is de overgang van kleuterschool naar lagere school. Het project **De Kleine Scholier** is bedoeld voor ouders wiens kinderen deze overstap gaan maken.

De Kleine Scholier omvat zeven ouderbijeenkomsten over de ontwikkeling van een kleuter. De waarde van het kleuteronderwijs en het belang van stimulansen voor de ontwikkeling van een kleuter worden sterk in de verf gezet. De ouders krijgen de nodige ondersteuning om thuis een stimulerend klimaat te scheppen. Iedere bijeenkomst gaan zij ook een kijkje in de klas nemen, waarbij duidelijk wordt dat spelen leidt tot leren.

Materialen

- **Voorwerpen** die te maken hebben met het dagelijks leven (zie **kennismaking**).
- De **ontwikkelingscirkel** met de onderverdeling in drie grote (lege) domeinen, afhankelijk van de grootte van de groep een aantal kleinere exemplaren of één groot: [downloaden of aankopen](#).
- **Tekeningen**, dienen uitgeknipt en eventueel geplastificeerd te worden: [download documenten](#).
- **Eigen foto's van spelende kleuters**.
- **Spelmateriaal uit de klas**, bv. springtouw, memory, puzzel, blokkendoos,...

Verwelkoming

Zorg voor een **warm onthaal** met koffie, thee, koekjes,... en benadruk dat je blij bent dat de ouders er zijn. Het feit dat zij er zijn, wijst op hun bezorgdheid voor en betrokkenheid met de schoolloopbaan van hun kind. Je kan als leerkracht aangeven dat je dit erg apprecieert en nogmaals benadrukken dat je elkaar nodig hebt om aan de schoolcarrière van het kind te werken.

Vertel wat de bedoeling is van deze eerste bijeenkomst, namelijk:

- Elkaar leren kennen;
- Waarover gaat **De Kleine Scholier**;
- Kennismaking met de verschillende ontwikkelingsdomeinen.

Kennismaking met elkaar

Om het ijs te breken kan je **jezelf eerst voorstellen**: voor ouders is het belangrijk te weten of je naast leerkracht ook ouder bent, hoeveel kinderen je hebt, hoe oud ze zijn,...

Soms is het de eerste keer dat een ouder in groep iets zegt. Voor sommigen kan dit een drempel zijn. In dat geval kan je ze helpen door vragen te stellen: Hoe heet je? Hoeveel kinderen heb je? Welke leeftijd? ... Een **leuk hulpmiddel om ouders aan de praat te krijgen** is ze zichzelf laten voorstellen aan de hand van een voorwerp. Je legt op tafel verschillende voorwerpen die te maken hebben met het dagelijks leven, bijvoorbeeld een luier, een washandje, een haarborstel, een papfles, een fopspeen, een wekker, een sleutelbos, een dvd, een pot choco, een boekentasje, een agenda, een prentenboek, een ... Om beurt mag de ouder een voorwerp nemen dat hem aanspreekt, waarover hij iets kan vertellen of dat iets over zichzelf en/of de kinderen vertelt. Jij geeft als eerste het voorbeeld.

Ter inspiratie, enkele 'verhaaltjes' die ouders vertelden:

"De wekker. Ik zorg er steeds voor dat de wekker goed op tijd affloopt omdat ik veel tijd nodig heb om mezelf klaar te maken maar zeker ook om mijn kinderen klaar te maken. Ik heb drie kinderen. De oudste is een dochter en die kleedt zichzelf al aan, maar mijn zoon van vier en jongste dochtertje (2,5) hebben nog veel hulp nodig..."

"De brooddoos. Omdat ik voor vijf kinderen boterhammetjes moet smeren, doe ik dat alvast 's avonds omdat ik er 's morgens geen tijd voor heb. Ik ben ..."

"De knuffel. Mijn dochtertje heeft die steeds bij zich omdat zij erg bang is en dit geeft haar een veilig gevoel. Op school..."

Uiteraard mag hetzelfde voorwerp door meerdere ouders gebruikt worden.

Besteed voldoende aandacht aan deze kennismaking. Het is belangrijker dat ouders zich welkom voelen en gerustgesteld worden, dan dat ze reeds de verschillende ontwikkelingsdomeinen kennen. Dat laatste komt later wel.

Wat is De Kleine Scholier

De kleuterschool is in het leven van jouw kind een belangrijke periode. In de **kleuterschool** legt je kind een **basis** voor zijn verdere schoolloopbaan. Deze basis is een beetje te vergelijken met de fundamenten van een huis: meestal is een huis gebouwd op een stevige laag beton. ([download 'huisje'](#))

Als deze beton niet stevig is, kan je huis na verloop van tijd barsten vertonen of in het ergste geval in elkaar storten. Zo ook met de verdere studies van je kind: als hij geen stevige basis heeft, dat in de kleuterschool gelegd wordt, kunnen in de loop van de lagere school of in het middelbaar misschien barstjes ontstaan.

Wanneer je kind na de kleuterschool klaar is om naar het eerste leerjaar te gaan, is hij in zijn ontwikkeling voldoende (school)rijp. De drie grote domeinen in de ontwikkeling van een kind zijn:

1. Lichamelijke ontwikkeling
2. Verstandelijke ontwikkeling
3. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Alle drie ontwikkelingsdomeinen moeten voldoende 'gerijpt' zijn om naar de lagere school te kunnen gaan. **De beton moet immers stevig zijn.** Als ouder kan je heel **veel invloed uitoefenen op de ontwikkeling** van je kind. **Hoe je dat precies kan doen, leggen we in 'De Kleine Scholier' stap per stap uit.** We bespreken doorheen het schooljaar (maandelijks?) telkens een deel van de ontwikkeling en geven je heel concrete tips mee voor thuis.

Maar nu eerst een kennismaking met de ontwikkeling van uw kind.

De ontwikkelingsdomeinen

Een kind ontwikkelt niet eerst het ene domein, en als het daarmee klaar is, het andere. De sociaal-emotionele, verstandelijke en lichamelijke ontwikkeling verlopen tegelijk en beïnvloeden elkaar.

Bijvoorbeeld: Als een kind leert fietsen, leert hij in evenwicht blijven en trappen (= lichamelijke ontwikkeling) maar hij leert ook rekening houden met andere weggebruikers (= sociaal-emotionele ontwikkeling), hij is immers niet alleen op de wereld. Ook moet hij leren dat rechts voorrang heeft, dat rood 'stop' betekent en groen doorrijden (= verstandelijke ontwikkeling). Wanneer hij uiteindelijk het fietsen onder de knie heeft, zal hij blij zijn en fier op zichzelf (= sociaal-emotionele ontwikkeling).

Bijvoorbeeld 2: Wanneer vier kinderen samen een gezelschapsspel (memory) spelen, zullen ze niet enkel moeten onthouden waar de kaartjes liggen (verstandelijke ontwikkeling), zij zullen ook hun beurt moeten leren afwachten (sociaal-emotionele ontwikkeling), leren omgaan met teleurstelling indien ze het spel verliezen (sociaal-emotionele ontwikkeling), misschien leren omgaan met jaloezie als ze het een ander niet gunnen om te winnen (sociaal-emotionele ontwikkeling) en uiteraard motorisch in staat zijn de kaartjes om te draaien (lichamelijke ontwikkeling: fijne motoriek).

Het is belangrijk om **kinderen niet met elkaar te vergelijken.**

In de eerste plaats kan de **kalenderleeftijd** van kinderen in dezelfde klas soms bijna een jaar kan verschillen. Als je kind in januari verjaart en in september naar de derde kleuterklas gaat, is het vijf jaar. Hoogstwaarschijnlijk zit het in dezelfde klas met een kind dat pas in december vijf jaar wordt. Deze twee kleuters zullen op een ander tempo ontwikkelen omdat ze bijna een jaar verschillen. Een tweede reden waarom je kinderen niet met elkaar kan vergelijken is dat ze allemaal hun **eigen talenten** hebben: het ene kind is beter in taal, het andere in rekenen. Een andere reden is dat kinderen soms even in een bepaald onderdeel van hun ontwikkeling blijven steken omdat ze veel aandacht aan een ander onderdeel besteden. Soms gaan ze met **kleine stapjes** vooruit, soms nemen ze een hele **grote stap**.

Op school worden de kinderen als totale persoon bekeken, als kinderen die in ontwikkeling zijn, een evolutie doormaken, vooruitgaan, bijleren. Om te kunnen leren, moet een kind zich **goed voelen**. Het feit dat u als ouder hier bent, zal uw kind zelfvertrouwen en dus een goed gevoel geven.

Kennismaking met de ontwikkelingsdomeinen

Indien je een grote groep hebt, verdeel je de aanwezigen in kleinere (taal)groepjes van 4 à 6 personen. Elke groep heeft een ontwikkelingscirkel met de drie grote lege onderverdelingen, een stapeltje foto's en tekeningen, eventueel spelmateriaal (memory, puzzel, springtouw, prentenboek, blokkendoos,...) en een begeleider.

Je legt uit dat we aan de hand van het spelmateriaal, de foto's en tekeningen de domeinen gaan leren kennen. Iedere ouder mag om beurt een foto of spel nemen en dit in het vakje (ontwikkelingsdomein) leggen waar hij van denkt dat het toe behoort. Het is helemaal niet erg om een **'fout'** te maken, we zijn hier immers om te leren en kennis te maken met de ontwikkelingsdomeinen. De ouder **mag** ook zeggen waarom hij voor dat specifiek domein gekozen heeft. Wanneer dit voor een ouder moeilijk is, kan je als begeleider ondersteunende vragen stellen: Wat zie je gebeuren op de foto? Wat doen deze kinderen? Zegt jou dat iets over het lichaam, of eerder iets over gevoelens, of over leren omgaan met elkaar? ...

Wanneer de ouder zijn foto/spel ingedeeld heeft, kan je eventueel toelichting geven, waarom het wel of eerder niet tot dat ontwikkelingsdomein behoort. Omdat men met een spel of activiteit verschillende domeinen aanspreekt, zal je zien dat de foto's en tekeningen niet strikt in te delen zijn, hooguit legt men de nadruk op een welbepaald ontwikkelingsdomein. Dus welke keuze de ouders ook maken, ze zullen gedeeltelijk altijd gelijk hebben.

Ter afsluiting kan je zeggen dat spelen wel degelijk een invloed heeft op de ontwikkeling van het kind. Onze **kinderen leren** op jonge leeftijd **al spelend**, ook in de kleuterklas. We gaan er gedurende dit project nog dikwijls op terugkomen.

Klasbezoek

Dit klasbezoek zal verschillend zijn van de volgende bijeenkomsten omdat vandaag geen specifiek thema uitgediept wordt. Je kan vooraf met de leerkracht afspreken dat er verschillende activiteitjes plaatsvinden, eigenlijk wat er doorgaans gebeurt in de klas, de juf of meester hoeft niets specifiek voor te bereiden. Het bezoek dient **niet langer dan 10 à 15 minuten** te duren. Aan de ouders vraag je goed rond te kijken en proberen te onthouden wat ze de kleuters hebben zien doen en welk spelmateriaal aanwezig is in de klas.

Terug uit de klas en in de groep bespreek je wat de ouders gezien hebben en leg je de link met de ontwikkelingsgebieden die gestimuleerd worden via de geobserveerde activiteiten en spelmaterialen.

De eerstvolgende bijeenkomst

Het is belangrijk dat je op het einde van iedere bijeenkomst reeds iets zegt over de volgende bijeenkomst: wanneer die plaatsvindt (ook al krijgt men nog een uitnodiging, waarvan je nogmaals een voorbeeld toont) en waarover die zal gaan. Indien je de keuze gemaakt hebt om bij de volgende bijeenkomst de taalontwikkeling uit te diepen, kan je nu de link leggen naar de ontwikkelingscirkel (verstandelijke ontwikkeling) en de taalontwikkeling situeren.

Vermeld ook dat je de volgende bijeenkomsten eveneens op klasbezoek gaat. Voor ouders kan dit een extra stimulans zijn om te komen.

Interne evaluatie

Om het project tijdig te kunnen bijsturen, sta je na elke bijeenkomst stil bij volgende onderwerpen:

- Voorbereiding
- Opkomst
- Samenwerking
- Verloop

Document evaluatie '[Hoe ouders betrekken?](#)'.

Kennismaking

Infobundel voor de ouders

Wat is De Kleine Scholier?

De kleuterschool is in het leven van jouw kind een belangrijke periode. In de **kleuterschool** legt je kind een **basis** voor zijn verdere schoolloopbaan. Deze basis is een beetje te vergelijken met de fundamenten van een huis: meestal is een huis gebouwd op een stevige laag beton. Als deze beton niet stevig is, kan je huis na verloop van tijd barsten vertonen of in het ergste geval in elkaar storten.

Zo ook met de verdere studies van je kind: als hij geen stevige basis heeft, dat in de kleuterschool gelegd wordt, kunnen in de loop van de lagere school of in het middelbaar misschien barstjes ontstaan.

Wanneer je kind na de kleuterschool klaar is om naar het eerste leerjaar te gaan, is hij in zijn ontwikkeling voldoende (school)rijp. De drie grote domeinen in de ontwikkeling van een kind zijn:

1. Lichamelijke ontwikkeling
2. Verstandelijke ontwikkeling
3. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Alle drie ontwikkelingsdomeinen moeten voldoende 'gerijpt' zijn om naar de lagere school te kunnen gaan. **De beton moet immers stevig zijn.** Als ouder kan je heel **veel invloed uitoefenen op de ontwikkeling** van je kind. **Hoe je dat precies kan doen, leggen we in 'De Kleine Scholier' stap per stap uit.**

De ontwikkelingsdomeinen

Een kind ontwikkelt niet eerst het ene domein, en als het daarmee klaar is, het andere. De sociaal-emotionele, verstandelijke en lichamelijke ontwikkeling verlopen tegelijk en beïnvloeden elkaar.

Bijvoorbeeld: Als een kind leert fietsen, leert hij in evenwicht blijven en trappen (= lichamelijke ontwikkeling) maar hij leert ook rekening houden met andere weggebruikers (= sociaal-emotionele ontwikkeling), hij is immers niet alleen op de wereld. Ook moet hij leren dat rechts voorrang heeft, dat rood 'stop' betekent en groen doorrijden (= verstandelijke ontwikkeling). Wanneer hij uiteindelijk het fietsen onder de knie heeft, zal hij blij zijn en fier op zichzelf (= sociaal-emotionele ontwikkeling).

Bijvoorbeeld 2: Wanneer vier kinderen samen een gezelschapsspel (memory) spelen, zullen ze niet enkel moeten onthouden waar de kaartjes liggen (verstandelijke ontwikkeling), zij zullen ook hun beurt moeten leren afwachten (sociaal-emotionele ontwikkeling), leren omgaan met teleurstelling indien ze het spel verliezen (sociaal-emotionele ontwikkeling), misschien leren omgaan met jaloezie als ze het een ander niet gunnen om te winnen (sociaal-emotionele ontwikkeling) en uiteraard motorisch in staat zijn de kaartjes om te draaien (lichamelijke ontwikkeling: fijne motoriek).

Het is belangrijk om **kinderen niet met elkaar te vergelijken.**

In de eerste plaats kan de **kalenderleeftijd** van kinderen in dezelfde klas soms bijna een jaar kan verschillen. Als je kind in januari verjaart en in september naar de derde kleuterklas gaat, is het vijf jaar. Hoogstwaarschijnlijk zit het in dezelfde klas met een kind dat pas in december vijf jaar wordt. Deze twee kleuters zullen op een ander tempo ontwikkelen omdat ze bijna een jaar verschillen. Een tweede reden waarom je kinderen niet met elkaar kan vergelijken is dat ze allemaal hun **eigen talenten** hebben: het ene kind is beter in taal, het andere in rekenen. Een andere reden is dat kinderen soms even in een bepaald onderdeel van hun ontwikkeling blijven steken omdat ze veel aandacht aan een ander onderdeel besteden. Soms gaan ze met **kleine stapjes** vooruit, soms nemen ze een hele **grote stap**.

Het lijkt misschien alsof er in de kleuterschool alleen maar gespeeld wordt. Gedeeltelijk is dat zo, omdat kinderen op jonge leeftijd **al splend leren**. Maar met elk spel of activiteit wordt een bepaald ontwikkelingsdomein aangesproken, wordt er iets geleerd.

Enkele voorbeelden:

- **Turnen:** lichamelijke ontwikkeling (grove motoriek).
- **Op de speelplaats touwtje springen, lopen, huppelen, voetballen:** lichamelijke ontwikkeling (grove motoriek).
- **Schilderen, tekenen, knutselen:** lichamelijke ontwikkeling (fijne motoriek).
- **Puzzelen, Lego, blokken bouwen:** verstandelijke ontwikkeling (denken).
- **Verhaaltjes, liedjes, versjes:** verstandelijke ontwikkeling (taal, luisteren).
- **Samen spelen, luisteren naar elkaar, rekening houden met elkaar:** sociaal-emotionele ontwikkeling.

Op school worden de kinderen als totale persoon bekeken, als kinderen die in ontwikkeling zijn, een evolutie doormaken, vooruitgaan, bijleren. Om te kunnen leren, moet een kind zich **goed voelen**. Het feit dat u als ouder hier bent, zal uw kind zelfvertrouwen en dus een goed gevoel geven.

Wat kan ik thuis doen?

Zoals reeds gezegd, kan je als ouder heel **veel invloed uitoefenen op de ontwikkeling** van je kind. Ook op de drie belangrijke ontwikkelingsdomeinen zoals hierboven beschreven.

We bespreken telkens een deel van de ontwikkeling en geven je heel concrete tips mee voor thuis. De 'delen' of thema's die we per keer gaan bespreken zijn:

- De taalontwikkeling (taal)
- De sociaal-emotionele ontwikkeling (ik en de anderen)
- Het voorbereidend rekenen (spelend rekenen)
- De denkontwikkeling (denken)
- De visuele en auditieve ontwikkeling (kijken en luisteren)
- Het voorbereidend schrijven (tekenen, knutselen en schrijven)

Per keer beschrijven we

- waarover het gaat;
- hoe er in de kleuterschool gewerkt wordt;
- wat je thuis kan doen om je kind te stimuleren (dit specifiek deeltje te helpen ontwikkelen).

Per thema geven we voorbeelden van spelletjes die je thuis kan doen met je kind. We geven ook werkbladen mee om **samen met je kind** te maken.

Heb je vragen of wil je iets zeggen, kan je altijd terecht bij de juf of meester van je kind.

Veel plezier met 'De Kleine Scholier'!

